

tanárvizsgálat — a mienktől eltérően — versenyvizsga, korlátolt számban kijelölt állásokra való pályázás. A vizgálóbizottságnak ki kell válogatnia az érdemesek közül a legérdemesebbeket, ahányat a miniszter a szolgálat szükségéhez képest kíván, a többit visszavetik. Így óklevelet kaphatna akárhány jelölt, ha a vizsgálaton nem volna numerus clausus. A jelentéstevő Langlois megjegyzi, hogy «szívtetpő esetek fordulnak elő». A vizsgáló tanároknak nem csekély gondot okoz annak a néhány szerencsés jelöltnek kiszemelése és maguk is elismerik, hogy bármily lelkiismeretesen vezetik a vizsgálatot, mégis nagy szerepe van a véletlennek. Mindazonáltal a franciák általában véve meg vannak ezzel a vizsgálati rendszerrel elégedve, legföllebb apróbb, csupán a részleteket érintő reformokat szorgalmaznak. Önelik az a vezérelvük, hogy nem helyes képesítést adni olyan egyéneknek, akiket aztán nem tudunk hová elhelyezni. E vizsgálatok évenként egyszer tartatnak s két hétig is elhúzódnak. Langlois panaszkodik, hogy a vizsgálók nem tudnak találni egyforma nehéz tételeket. A jelölteknek szabad használni bármely könyvet, melyet kívánnak s jegyzeteikre támaszkodhatnak felelés közben, de a használt könyveknek jegyzékét és jegyzeteiket kötelesek átadni a bizottságnak.

*

A középfokú oktatás egysége címen E. Abry a direkt módszer híveivel vitatkozik a *Revue Universitaire* 1907. 8. füzetében. Elismeri, hogy a direkt módszer a kezdő fokon kitűnő, de eredményei nem minden tekintetben kifogástalanok. A jó tanulókat hatalmasan előreviszi, de a gyöngéket föláldozza. Az írásbeli dolgozatokban sok a hiba s a szabad dolgozatok gyerekesek. Azonkívül lehetetlenné teszi a direkt módszer az olvasmányok elmélyedő, tudományos földolgozását. Idézi ellene a következő szemrehányást: «Mihelyt kinyílnak a könyvek, a közvetlen módszer a legközvetettebbé válik. Micsoda kerülő utakat tesz meg, hogy elkerülje valamely szónak vagy mondatnak lefordítását! A meghatározásoknak és körülírásoknak micsoda útvesztőjébe bonyolódik!... A tanulóknak fülét kétségkívül hozzászoktatja az idegen hangok felfogásához, de viszont beléjük ülteti a pontatlanság és hozzávetőleges tudás helytelen szokásainak csíráját.» Abry nem kívánja a direkt módszernek teljes elvetését: az első ciklusban, ahol természetesen mutatkozik, meghagyandónak véli, de a második ciklusban francia nyelven folyjon az olvasmányok földolgozása, az írásbeli dolgozatok között pedig helyet kell biztosítani az idegen nyelvből és anyanyelvből való fordításnak. Hivatkozik arra, hogy a modern nyelvi tanárok kiküldöttei a *Conseil supérieur*-ben egyhangúlag úgy nyilatkoztak, hogy a *thème* az egyetlen eszköz, melynek alapján pontosan meg lehet ítélni az idegennyelvi ismereteknek biztosságát. Sajátságos, de érthető jelenség, hogy milyen éles ellentét fejlődött ki az anyanyelv és az idegen élőnyelvek tanárai között a direkt módszer túlzásai folytán. Némely modernnyelvi tanárok annyira mennek egyébként dicséretes buzgóságukban, hogy valószínűsítik, idegen öntudatot akarnak a tanuló lelkében teremteni. Furcsának is tűnik föl az olyan tanuló, akinek francia öntudata mellett német és angol öntudata is volna! E szélsőséggel szemben helyesen jegyzi meg Abry, hogy minden francia tanárnak közös hivatása elsősorban kiművelt francia elmék képzésén munkálkodni.

Dr. Nagy József.